

תגובות

4

הקורא יוחנן בן-יעקב מכפר-עציון ביקש להגיב למאמר, ואף שהסכים עם המסקנה "בדבר מקומו החשוב מאד של הרצל במהלך ייסוד מדינת ישראל", הוא חלק על מסלול הטיעון של קרני אלרד. לדבריו, היא "בחרה להציג את הרצל כמי שלא ראה חשיבות בהקמת המדינה דווקא בארץ ישראל, הטיף להתבוללות ולהתנצרות המונית, המניע שלו היה מצוקת היהודים ולא ערך חיובי, יהודי-ציוני. לדבריה יש מעט מאד קשר בין הרצל לציונות-הדתית.

"אכן, כך הוצגה דמותו של הרצל שנים רבות, בהצגה מגמתית שחברו לה החרדים שהתנגדו לציונות והחריזו לונים... בשנת 2008 התפרסם מחקר רו החשוב של דר' יצחק וייס, 'הרצל – קריאה חדשה', המציג דמות שונה לחלוטין. למשל, בשבת, ערב פתיחת הקונגרס הציוני הראשון, הלך הרצל לתפילת שחרית בבית הכנסת כבול. הוא עלה לתורה ובירך בהתרגשות. "המילים המעטות של הברכה העבירות חנקו את גרוני מהתרגשות, יותר מאשר נאום הפתיחה ונאום הנעילה וכל ניהול הדיונים", כתב".

בן-יעקב מסביר ש"הרצל חזר ודיבר על שיבה לארץ המובטחת, למולדת ההיסטורית ולארץ אבותינו. את נאום האחרון חתם במילים: אם אשכך ירד שלים תשכח ימיני", אלא שלאחר גל הפרעות ב-1903 התרשם שהן עתידות להימשך והבין שהן בעידוד שלטון הצאר הרוסי. "מיליוני היהודים ברחבי רוסיה עמדו בסכנת חיים ממשית. הוא נוכח בכך... בנסיבות אלו סבר שחרבתו הראשונה היא להציל את המוני היהודים ברוסיה ממוות... וזה הרקע לתמיכתו של הרצל בהצעת אוגנדה, בקונגרס השישי... הצלת העם היהודי קדמה בעיניו, ובצדק רב, לשיבת העם לארץ. קדמה בזמן ובדחיפות, אך לא בחזון ובייעוד. הוא לא העלה ברעתו לוחזר על השיבה לארץ ישראל".